

KRAINA

Obszar charakteryzujący się względną jednolitością geograficzną i cech środowiska naturalnego bądź losów historycznych zamieszkującej ją ludności i/lub zjawisk społecznych, kulturowych i gospodarczych.

Krainę geograficzną wyodrębnia się na podstawie specyficznego położenia geograficznego (np. Północne Koło Podbiegunowe, równikowe lasy tropikalne), ukształtowania terenu (np. Tatry Wysokie), czynników klimatycznych i mikroklimatycznych (np. Pojezierze Suwalskie jako polski „biegun zimna”, Pomorze wyróżnione ze względu na obecność jodu), występowania lub niewystępowania specyficznej flory lub fauny (np. Pustynia Błędowska, Puszcza Białowieska jako terytorium żubra).

Mianem „krainy historycznej” określamy obszar wyodrębniony na podstawie specyficznych losów historycznych jego mieszkańców, odrębności językowej autochtonów (np. Śląsk, Kaszuby), z przyczyn religijnych (np. Pojezierze Włodawskie ze śladami chrześcijaństwa, judaizmu, prawosławia i islamu), etnicznych (np. Podlasie zamieszkałe przez Tatarów Litewskich wpływających na specyfikę kulturową tej krainy), gospodarczych (np. Górny Śląsk z przemysłem ciężkim).

Jedna i ta sama kraina może być klasyfikowana jednocześnie jako geograficzna i historyczna (np. Żuławy Wiślane charakteryzują zarówno specyficzne losy historyczne związane z osadnictwem olenderskim oraz niemieckim, jak i walory przyrodnicze wynikające z usytuowania w obszarze depresji geograficznej; Ziemia Kłodzka przyrodniczo charakteryzowana jest m.in. przez występujące na jej obszarze źródła, Masyw Śnieżnika czy Góry Stołowe, zaś kulturowo i historycznie powiązana pozostaje z Czechami). Granice między krainami mają charakter strefy przejściowej, w której stopniowo zanikają cechy jednej krainy na rzecz cech krainy sąsiedniej (co odróżnia ją od regionu, którego granice bywają ustanowione administracyjnie).

[M.G.]

Literatura:

Kondracki, Jerzy. *Geografia regionalna Polski*. Warszawa: PWN, 2002.

Kondracki, Jerzy. „Regiony fizycznogeograficzne Polski”. *Poznaj Świat* 4 (1964).

Manczak, Iryna. „Atrakcyjność turystyczna polskich regionów na Facebooku”. *Rozprawy Naukowe Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu* 50 (2015): 117-128.